

ת"פ 26540/09/21 - מדינת ישראל נגד יקיר פרץ,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 26540-09-21 מדינת ישראל נ' פרץ (עציר)

לפני כבוד השופט אמיר טובי, שופט בכיר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם יקיר פרץ, (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד נג'וא סלימאן

ב"כ הנאשם: עו"ד אסף צברי (מטעם הסנגוריה הציבורית)

הנאשם באמצעות הליווי

גזר דין

ההליך וכתב האישום

1. הנאשם הורשע על סמך הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, שכלל את תיקון כתב האישום, בעבירה של ניסיון לשוד, לפי סעיף 402(א)+25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
2. בעובדות כתב האישום המתוקן (להלן: "כתב האישום") נאמר כי עובר לאירוע המתואר בכתב האישום, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, החליט הנאשם לבצע שוד. לצורך כך הצטייד בפתק עליו רשום בכתב יד "זה שוד! יש לי גז פלפל ורימון את כול הכסף!!!". כן הצטייד הנאשם בשקית ניילון ובמיכל שחור הנחזה להיות מיכל גז פלפל (להלן: "הפתק", "השקית" ו"המיכל" בהתאמה).
3. ביום 26.8.2021, סמוך לשעה 11:30, יצא הנאשם מביתו בעכו. בשעה 12:19 לערך הגיע לסניף הדואר ברחוב שזר 31 בנהריה כשהוא חובש כובע מצחייה, משקפי שמש כהים ומסכת קורונה כהה. הנאשם המתין מחוץ לסניף עד ליציאת אחרון הלקוחות, ומשראה שהסניף ריק נכנס פנימה. לאחר שנכנס, פנה הנאשם לאשנב קבלת הקהל, בו עבד אותה עת פקיד הדואר דוד פרץ (להלן: "דוד"). הנאשם הושיט לעברו את הפתק ואת השקית, תוך שהוא מאיים על דוד לבצע בו מעשה אלימות באמצעות הפתק, ובכוונה ליטול מסניף הדואר כספים ולשלול אותם שלילת קבע מבעליהם ללא הסכמה.
4. בתגובה ומתוך תחושת לחץ, לחץ דוד על לחצן המצוקה ובמקביל החל להוציא שטרות של 200 ש"ח עמוד 1

מהמגירה שלימינו. בשלב זה אמר הנאשם לדוד "תן, תן את הכל!", כשהוא מפנה לעברו את המיכל בתנועה מאיימת. בתגובה לכך התרגז דוד, השליך את הכסף למגירת הביטחון הנמצאת לצדו, קם מכסאו ויצא מהדלפק לכיוונו של הנאשם בצעקות, שאז נמלט הנאשם מהמקום בריצה.

נאמר כי במעשיו המתוארים ניסה הנאשם לגנוב כסף מסניף הדואר, כשבשעת מעשה או בתכופ לפניו איים לבצע מעשה אלימות באדם או בנכס כדי להשיג את הדבר הנגנב, לעכבו אצלו או כדי למנוע התנגדות לגניבה.

5. לאחר הרשעתו של הנאשם, נעתרתי לבקשת סנגורו והוריתי על הפנייתו לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו בטרם שמיעת טיעוני הצדדים לעונש. זאת, לאור העובדה שהנאשם היה מצוי בעיצומו של הליך טיפולי במסגרת שירות המבחן.

לאחר אותה החלטה ועוד בטרם הוגש התסקיר, הודיע ב"כ הנאשם כי שולחו נעצר עד תום ההליכים בגין אירוע אחר. לאור אותה הודעה קיימתי בפני דיון על מנת לבחון את השאלה באם נוכח מעצרו המחודש של הנאשם יש עוד מקום להפנותו לשירות המבחן. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, ולא בלי התלבטות, הוריתי לשירות המבחן להגיש את התסקיר בעניינו של הנאשם.

תסקיר שירות המבחן

6. בתסקיר שירות המבחן מיום 23.11.2022 נאמר כי מדובר בגבר כבן 30, גרוש מזה קרוב לחודשיים ואב לשני ילדים בגילאי 5 ו-7 שנים. משפחת מוצאו מונה זוג הורים ושני ילדים, כאשר הנאשם הינו הבן הצעיר. על אף היעדרויות רבות מהמסגרת הבית-ספרית, הצליח הנאשם לסיים 12 שנות לימוד. לדבריו, בהיותו בן 16 החל להיות מעורב בפלילים, מאחר שהיה נתון להשפעת חברים אשר שכנעו אותו להרוויח כסף מהיר. כן היה שותף לעבירות פליליות עם אחיו, שאף ריצה מאסר בגין ביצוע עבירות מתחום הסמים. לאורך השנים עבד הנאשם בעבודות שונות, כאשר עבודתו המשמעותית הייתה במפעל לכלים כבדים, שם עבד במשך כחמש שנים עם אביו. צוין כי כיום שוהה הנאשם במעצר בשל הפרת תנאי האיזוק בהם היה נתון.

7. עיון בגיליון רישומו הפלילי מלמד כי לחובת הנאשם שלוש הרשעות קודמות בעבירות מתחום הרכוש, בגין ריצה מאסר בפועל, כאשר על שתיים מהן חלה התיישנות.

בהתייחס לעבירה מושא הדיון, נטל הנאשם אחריות לביצועה, הצר על מעשיו, שלל אותם והביע לגביהם צער וחרטה. בתוך כך, שיתף כי באותה תקופה היה נתון ללחצים עקב חובות שהצטברו, בעיקר לבנק, על רקע התמכרותו להימורים.

8. שירות המבחן ציין כי במסגרת התיק הקודם שהתנהל כנגד הנאשם, הוטל עליו צו מבחן לגביו הוגשה בקשת הפקעה על ידי שירות המבחן, לאחר שהנאשם התקשה לשתף פעולה כראוי בקבוצה הטיפולית בה היה משולב ונעדר ממפגשיה באופן תכוף. בהתאם לבקשתו ורצונו, ניתנה לו הזדמנות להשתלב מחדש בקבוצה, אלא שבתקופת ההמתנה לשילובו המחודש, הוא ביצע את העבירה מושא עניינו ועל כן המהלך הופסק. לאחר שילובו של הנאשם בטיפול בהתמכרויות בתחום ההימורים בחודש 3/2022, חזר בו שירות המבחן מבקשת ההפקעה וצו המבחן בעניינו הוארך עד לחודש 7/2022.

מסיכום מיום 16.6.2022 שנערך על ידי היחידה לטיפול בהתמכרויות בחיפה, עלה כי הנאשם תיאר עצמו כאדם מופנם וביישן, המתקשה לשתף ברגשות. לדבריו, לאורך השנים הוא חש בושה נוכח העובדה שהוא סובל מגמגום. להבנתו, ההימורים וביצוע העבירות על ידו מגיל צעיר, קשורים, בין היתר, בניסיונו לקבל מענה לחוויית היעדר נראות, בצורך לפצות על קושי בתקשורת ובחיפוש הערכה ושייכות באופן חומרי. במהלך הטיפול יחסיו הזוגיים התדרדרו והוא וזוגתו החלו בהליך גירושין. בחודש 6/2022, במהלך שיחת פרידה של הנאשם מהמטפלת ביחידה, תיאר הנאשם שעבר תהליך משמעותי, שיפר את דרכי ההתמודדות שלו במצבי מתח ומצוקה, הכיר את דפוסי ההתמכרות שלו והבין כי הוא מצוי בתחילת הדרך ושעליו להעמיק בטיפול. הנאשם הופנה להמשך טיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות בעכו, אך עלה קושי בשילובו עקב תנאי מעצרו, ולפיכך הטיפול נקטע.

9. בבחינת גורמי הסיכון להישנות התנהגות עבריינית אל מול סיכויי שיקומו של הנאשם, התרשם שירות המבחן מקיומו של פער בין האופן שבו הציג הנאשם את התפתחותו במשפחה שניהלה אורח חיים תקין, לבין ההערכה העולה מהיכרות עמו כי הוריו התקשו להוות דמויות סמכותיות ומציבות גבולות עבורו. לאורך השנים התקשה הנאשם להסתגל למסגרות שונות בחייו, והיה עסוק בחיפוש דרכים להשגת רווח כספי רב בזמן קצר מבלי לקחת בחשבון את המחירים שייאלץ לשלם. בנוסף, ציין שירות המבחן כי התרשם מהנאשם כמי שזהותו אינה מגובשת, המאופיין בהתנהלות אימפולסיבית ובקושי להתמודד עם מצבי לחץ ומשבר, אשר נוטה לחפש קיצורי דרך במצבים בהם חש דחק רגשי. צוין גם כי הנאשם נעדר מערכת תמיכה וכי אופי העבירות שביצע במהלך השנים הולך ומסלים ומקבל גוון אלים יותר ויותר.

לצד זאת, העריך שירות המבחן כי הנאשם למד להכיר בהשלכות התנהלותו ומעורבותו בפלילים, כי הוא מצליח להכיר את הפסול שבמעשיו ובחומרת פגיעתו באחר, מביע אמפתיה ומצר על הפגיעה. כמו כן מביע הנאשם רצון מילולי לערוך שינוי באורחות חייו. להתרשמות שירות המבחן, אלימות אינה מאפיין בולט בעבריינותו של הנאשם, אלא נובעת מקושי מתמשך להכיל את מצבו הכלכלי ותחושת חוסר אונים. צוין כי נדמה שכיום הנאשם פנוי יותר לערוך התבוננות פנימית מעמיקה, להכיר בדפוסי אישיותו אשר מובילים אותו לשוב ולבצע עבירות ולערוך שינוי באורח חייו. נאמר כי סיום ההליך הטיפולי בו היה משולב ופרק הזמן בו לא היה מטופל גרמו לנאשם חוויות תלישות ואובדן, שהעצימו את תחושת חוסר האונים בה היה נתון. יחד עם זאת, נאמר כי ניכר אצל הנאשם היעדר חיבור רגשי ומודעות מספקת לתוצאות התנהגותו האלימה והשפעתה על האחר, כי רמת האמפתיה שביטא הינה ראשונית וכי גם כיום הוא נטוע בחוויה קורבנית.

10. בסיכומי של דבר, העריך שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד מצדו של הנאשם.

לאור גורמי הסיכון שצוינו לעיל, והגם שההליך המשפטי מאיים על הנאשם והוא מביע נזקקות טיפולית ומוטיבציה להמשיך בטיפול, קבע שירות המבחן פרוגנוזה שיקומית נמוכה בעניינו בעת הנוכחית. לפיכך, לא הוצגה כל המלצה שיקומית בעניינו של הנאשם, אך הומלץ כי ככל שיוטל עליו עונש מאסר לריצוי בפועל, תיבחן אפשרות שילובו בטיפול בין כותלי הכלא.

ראיות הצדדים לעונש

11. במסגרת הראיות לעונש הגישה המאשימה את תדפיס רישומו הפלילי של הנאשם (מע/1), ממנו עולה כי לחובתו שלוש הרשעות קודמות בעבירות מתחום הרכוש, כאשר שניים מהן התיישנו. יחד עם זאת, הרשעתו האחרונה בשש עבירות גניבה הנה מהעת האחרונה, כאשר גזר הדין ניתן ביום 26.7.2020, כשנה טרם ביצוע העבירה בעניינו. המאשימה הגישה את כתב האישום וגזר הדין שניתן באותו תיק (מע/2). בגין הרשעה זו הוטל על הנאשם, בין היתר עונש של 6 חודשי מאסר מותנה אותו ביקשה המאשימה להפעיל במצטבר לכל עונש שיושת עליו בתיק זה.

12. מטעם ההגנה לא הוגשו ראיות לעונש.

טיעוני הצדדים

13. בפתח טיעוניה לעונש עמדה המאשימה על חומרת עבירת השוד, הפוגעת בשלום וביטחון הציבור, בהגנה על ציבור נותני השירות ועל זכות הקניין של הפרט. חומרה זו והנזק הרב הטמון בעבירה, מחייבים לדידה הטלת ענישה מחמירה ומרתיעה כנגד מבצעה, בדמות מאסר בפועל, גם במקרים בהם השוד נעשה ללא שימוש בנשק או באלימות חמורה.

בהפנותה לנסיבות ביצוע העבירה, הדגישה המאשימה את התכנון שקדם למעשיו של הנאשם, אשר הצטייד מבעוד מועד בפתק עליו נכתב "זה שוד!", בשקית, במיכל הנחזה להיות גז פלפל ובפרטי לבוש שיקשו על זיהויו. הנאשם בחר במודע לבצע את העבירה מתוך שאיפה לקבל כסף בדרך הכי נוחה שאפשר. אמנם עבירת השוד לא הושלמה, אך זאת רק בשל תושייתו ותעוזתו של פקיד הדואר, אשר התרגז, קם בצעקות לעבר הנאשם והבריא אותו מסניף הדואר.

לאחר שהפנתה לפסיקה המשקפת לשיטתה את מדיניות הענישה הנוהגת, ביקשה המאשימה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 2 ל-4 שנות מאסר, לצד עונשים נלווים.

14. בנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירה, הפנתה המאשימה לעברו הפלילי של הנאשם ולעובדה כי תלוי ועומד נגדו מאסר מותנה בר הפעלה בגין ביצוע עבירות רכוש קודמות. בנוסף, נטען כי חרף העובדה שבתסקיר שירות המבחן נאמר שהנאשם לוקח אחריות על מעשיו ומביע חרטה, לא בא שירות המבחן בהמלצה כלשהי בעניינו וקבע כי קיימת מסוכנות להישנות עבירות מצדו בעתיד.

בנסיבות, ביקשה המאשימה למקם את עונשו של הנאשם ברף הבינוני-עליון של המתחם לו עתרה, ולהפעיל במצטבר את עונש המאסר המותנה בן 6 חודשים התלוי ועומד נגדו. כן ביקשה להשית על הנאשם מאסר על תנאי ארוך ומרתיע ופיצוי לנפגע העבירה.

15. בפתח דבריו טען הסנגור כי למקרא כתב האישום עולה כי עניינו בניסיון שוד חובבני, אשר לא כלל שימוש בכלי תקיפה, באלימות או באיום ממשי, וארך מספר מועט של דקות. נטען כי כאשר נתקל הנאשם בהתנגדות הקלה ביותר מצד פקיד הדואר, הוא נמלך בדעתו ונמלט מהמקום מבלי להשלים את העבירה. לפיכך, מעשיו של הנאשם מצויים ברף לא גבוה במדרג עבירות השוד.

16. ב"כ הנאשם ביקש להתחשב בנוסף בלקיחת האחריות מצד שולחו והחרטה שהביע על מעשיו. נטען כי על רקע הסתבכותו בתיק זה, אשר נבעה מהתמכרותו להימורים ומצב כלכלי דחוק, התגרש הנאשם מאשתו ומאז מעצרו הוא לא ראה את ילדיו הקטינים, להם הוא נדרש לשלם מזונות. במהלך התקופה בה שהה במעצר ממשי ובמעצר באיזוק אלקטרוני, החל הנאשם טיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות, סיים את השלב הראשון בו והיה אמור לעבור לשלב הבא. גם כיום, בין כותלי הכלא, ממשיך הלה בשיחות טיפוליות ועומד להשתלב בקבוצות.

בניגוד לעמדת המאשימה, טען הסנגור כי תסקיר שירות המבחן שהוגש אינו שלילי. נאמר בו כי הנאשם גילה תובנה למצבו ולחומרת מעשיו, הביע נזקקות טיפולית ואף נטל חלק בהליך שיקומי במשך מספר חודשים.

17. הסנגור הפנה לפסיקה המלמדת לשיטתו על מדיניות הענישה במקרים דומים, בה נקבעו מתחמי עונש שהחלו ב-12 חודשי מאסר לריצוי בפועל. כן הפנה לדו"ח ועדת דורנר, בו נקבע כי לא אחת עונשי מאסר מחזקים אצל אסירים דפוסי חשיבה והתנהגות עברייניים ובכך מגדילים את הסיכוי כי ישובו למעגל העבריינות. לפיכך, יש לפעול לצמצום השימוש במאסרים במקרים המתאימים.

18. בסיכומי של דבר, עתרה ההגנה לקבוע מתחם ענישה בהתאם לפסיקה אליה הפנה ולמקם את עונשו של הנאשם ברף הנמוך. לאור מצבו הסוציו-אקונומי הקשה והנזק הקל שנגרם ממעשיו, ביקש הסנגור להימנע מהטלת פיצוי.

דברו האחרון של הנאשם

19. נוכח לקות הדיבור ממנה סובל הנאשם, הוגש על ידו מכתב בו הביע צער על מעשיו ונטל אחריות מלאה לגביהם. לדבריו, בשום שלב הוא לא התכוון לפגוע פיזית באיש, וכבר במהלך האירוע הבין את הטעות שעשה, התחרט וברח מסניף הדואר. הנאשם הוסיף כי לפני שלושה חודשים הוא התגרש מאשתו וכי הוא אינו רואה את ילדיו מזה זמן רב והוא מתגעגע אליהם. בנוסף ציין כי בכוונתו להמשיך בטיפול ולפתוח דף חדש בחייו.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

20. בבואו לגזור את עונשו של נאשם, על בית המשפט לפעול בהתאם לעיקרון ההלימה, המחייב קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש שיוטל עליו. לשם כך, על בית המשפט להתחשב בערכים החברתיים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים ובכלל הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין.

21. עבירת השוד היא עבירה חמורה ויעיד על כך העונש המרבי המחמיר אותו ראה המחוקק להציב בצדה, העומד על 14 שנים. אין צורך להכביר מלים לגבי הפגיעה בתחושת הביטחון הן של הפרט, הקרבן הישיר של העבירה, והן של הציבור בכללותו, הנגרמת מעבירת השוד, אף אם לא כלל המעשה שימוש באלימות פיזית. בפסיקה נאמר כי עבירות אלו מחייבות ענישה ממשית ומרתיעה. עמד על כך בית המשפט בנסיבות הדומות לענייננו, בקבעו בע"פ 2678/12 **סלאמה אבו כף נ' מדינת ישראל** (15.1.2013):

"בית משפט זה חזר והדגיש את החומרה שבעבירת השוד, לאור יום, אף אם מדובר בפתק שהוגש לפקידת הדואר והגם שהשוד בוצע ללא נשק קר או חם. מעשה כזה, למרבה הצער, פוגע קשות בתחושת ביטחון העובדים. לצערנו, סניפי דואר ומקומות נוספים כדוגמתם הפכו ל"טרף קל" בידי עבריינים, גם כאלה המכורים לסמים ומבקשים לממן את צרכיהם באמצעות ביצוע עבירות מסוג זה. בנסיבות אלה, צודקת באת כוח המשיבה בטענתה, כי חובה להגן על כלל הציבור מפני עבריינים מסוג זה על ידי הרחקתם מהציבור לשם הגנה על ביטחון (ראו: ע"פ 4204/07 סוויסה נ' מדינת ישראל (23.10.2008); ע"פ 4177/06 מדינת ישראל נ' אבו הויד (21.6.2006))."

כן ראו דברי בית המשפט ע"פ 7537/16 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (30.01.2017) בקבעו כי:

"בית משפט זה עמד פעמים רבות על חומרתה של עבירת השוד - אף במצבים בהם זו נעשית ללא אלימות פיזית ומבלי שהנאשם אוזח בפועל בנשק חם או קר - וקבע כי יש בה לפגוע בביטחון האישי של קורבן העבירה, כמו גם בסדר הציבורי ובתחושת הביטחון

של הציבור כולו (ראו למשל: ע"פ 2420/15 אבטליון נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 17-15 (29.11.2015); ע"פ 8465/14 כרכי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 9 (24.8.2015)). בענייננו, במטרה להשיג כסף קל, המערער נכנס לסניף בנק, כשהוא מצויד באמצעים שהוא סבר שישוו את זהותו, איים על הפקידה שעבדה בסניף באותה העת, בטענה כי הוא נושא נשק, והורה לה למלא את השקית שבה אחז בכסף. ברי כי מעשים אלה הינם חמורים, וכפי שהוטעם על ידי בית המשפט המחוזי, הם טומנים בחובם פוטנציאל פגיעה רב בערכים המוגנים של הגנה על שלום הציבור והגנה על הזכות לביטחון אישי - ובכלל זה הגנה על שלומם ותחושת ביטחונם של אלה העושים את מלאכתם ונותנים שירות לציבור. זאת ועוד, הרי שפוטנציאל הפגיעה בענייננו אף מתרחב לערכים המוגנים של שמירה על זכות הקניין והגנה על פעילות עסקית תקינה. משכך, ואף שהעבירה שביצע המערער אינה ברף חומרה גבוה מבין עבירות השוד, מעשיו מחייבים ענישה הולמת, שיהא בה כדי לשדר מסר עונשי שירתיע את העבריינים הפוטנציאליים מפני ביצוע, ושיהא בה כדי לבטא את שאת נפשו של הציבור מעבירות מעין אלו. זאת, בפרט נוכח הקלות שבה ניתן לבצע עבירות מסוג זה, אשר הפכו לנפוצות במחוזותינו בשנים האחרונות (ראו: ע"פ 1702/16 מדינת ישראל נ' שושני, [פורסם בנבו] פסקה 10 (17.5.2016); ע"פ 1326/14 מחאג'נה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה ז (2.6.2014); ע"פ 3470/11 בוזגלו נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 4 (28.11.2011)).

22. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה בענייננו הם זכות הקניין, השמירה על הסדר הציבורי ועל שלומם ובטחונם של הפרט ושל הציבור.

23. בבואי לבחון את נסיבות ביצוע העבירה נתתי דעתי לתכנון שהיה כרוך בה. הנאשם הצטייד מבעוד מועד בכובע מצחייה, משקפי שמש, מסכת קורונה כהה, מיכל שחור הנחזה להיות מיכל גז פלפל ובפתק עליו רשום "זה שוד! יש לי גז פלפל ורימון את כל הכסף!!!!". על אף שמדובר בתכנון דל ולא מתוחכם, הרי שהוא מעיד על כך שהנאשם היה נחוש בדעתו לבצע את מעשה העבירה וכי לא מדובר במעידה רגעית או ניצול ספונטני של הזדמנות שנקרתה בדרכו. הנאשם נסע מביתו בעכו עד לנהרייה כשהוא נחוש להוציא אל הפועל את מזימתו העבריינית.

בענייננו לא נגרם אמנם נזק ממון, שכן הנאשם נמלט מהמקום מבלי להשלים את ביצוע זממו. כמו כן לא הופעלה אלימות פיזית כלשהי במהלך ניסיון השוד. יחד עם זאת, פוטנציאל הנזק הוא גדול בשים לב לכך שהנאשם היה כפסע מקבלת הכספים אותם הוציא פקיד הדואר מן המגירה. כן יש להביא בחשבון את פוטנציאל ההתלקחות שעלולה היתה להיגרם, אילו היה אותו פקיד מגלה התנגדות פיזית למעשיו של הנאשם.

יתרה מזו, מעבר לפוטנציאל הפגיעה הפיזית והממונית, יש להביא בחשבון גם את הפגיעה הנפשית שיש להניח כי נגרמה לאותו פקיד דואר, שעה שהנאשם הושיט לו פתק מאיים. יפים לעניין זה דברי בית המשפט

בע"פ 3907/10 **נעאמנה נ' מדינת ישראל** (23.03.2011) בצינו כי:

"חומרתה של עבירה זו כלפי הפרט מורכבת משני נדבכים משתלבים. האחד, הפגיעה בקניינו של קורבן השוד, ובמקרה דנן - פדיון עמל יומו של בעל עסק זעיר, המיועד לזון את בני ביתו. והשני, הממד הפוגעני, האלים והמאיים. גם אם יקבל קורבן השוד את כל רכושו בחזרה בלא פגע, לא במהרה יחלימו צלקותיו הנפשיות."

24. עיון בפסיקה המלמדת על מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, מגלה כי במקרים של ביצוע שוד או ניסיון שוד ללא שימוש באליומות, נע טווח הענישה בין שנת מאסר אחת לכל הפחות ועד 36 חודשי מאסר. להלן דוגמאות אחדות לשם המחשת הדברים:

בע"פ 1702/16 **מדינת ישראל נ' שושני** (17.5.2016) דובר בנאשם אשר הורשע בניסיון לשוד, לאחר שהגיש פתק לפקידה בסניף הדואר, בו דרש לקבל את הכסף ואיים, בשפה בוטה, כי ברשותו אקדח וכי הוא לא יהסס לעשות בו שימוש. העבירה לא הושלמה משנתפס הנאשם תוך כדי ביצועה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם עונש של 12 חודשי מאסר בפועל. כן הופעל במצטבר עונש מאסר מותנה בן 12 חודשים שהוטל על הנאשם בתיק אחר. בערעור שהגישה המדינה על קולת העונש, קבע בית המשפט העליון כי בית המשפט המחוזי הקל עם המשיב, וציין כי אף שעבירת שוד באמצעות פתק מאיים אינה מצויה ברף החומרה הגבוה מבין עבירות השוד, היא מחייבת ענישה מחמירה ומאסר ממושך בפועל. ערעור המדינה התקבל ולעונש המאסר התווספו 12 חודשי מאסר בפועל, כך שבסך הכל הועמד עונש המאסר בפועל על 36 חודשים.

המערער בע"פ 1382/17 **ווסקר נ' מדינת ישראל** (4.12.2017) הורשע על פי הודאתו בשני אירועים של שוד באמצעות פתק, בגינם הושת עליו, בין היתר, עונש מאסר בפועל של 32 חודשים. בית המשפט העליון דחה את ערעורו על חומרת העונש, וקבע כי הוא אינו חורג מרף הענישה הנוהג.

בע"פ 7537/16 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (30.1.2017) דחה בית המשפט העליון את הערעור על חומרת העונש. המערער שם הורשע על פי הודאתו בעבירת שוד, לאחר שנכנס לבנק חבוש בקסדה ומצויד בשקית ודרש מהפקידה את הכסף, כשהוא מציין כי יש ברשותו אקדח. הפקידה מסרה לו סכום של 3,700 ₪ והוא נמלט מן המקום. בית המשפט העליון קבע כי מתחם הענישה שקבע בית המשפט קמא, המצוי בטווח שבין 12-42 חודשי מאסר, אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות, וכי העונש שהוטל באותו מקרה - 24 חודשי מאסר בפועל - הינו ראוי.

בע"פ 5940/13 **ימין נ' מדינת ישראל** (7.1.2014) נדון ענינו של מי שהורשע בעבירת שוד והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית. המערער נכנס לסניף בנק, כיסה את פניו וניגש לפקידה, תוך החזקת טלפון נייד מתחת לחולצתו באופן הנחזה כאילו ברשותו אקדח, והורה לה למסור את הכסף שבידה. הפקידה מסרה למערער סך של 3,700 ₪ במזומן. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין שנת מאסר לשלוש שנות מאסר וגזר על המערער 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

בע"פ 3929/15 יצחק נ' מדינת ישראל (2.11.2015) נדון עניינו של מי שהורשע על פי הודאתו בעבירת שוד. המערער נכנס לסניף בנק, הציג בפני הפקידה פתק מאיים וזו בפחדה מהמערער מסרה לו סך 10,700 ₪. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש שנע בין 12-36 חודשי מאסר לריצוי בפועל וגזר על המערער 22 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט העליון אישר הן את המתחם והן את העונש, וזאת נוכח חומרת העבירה.

25. בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה, לערכים המוגנים שנפגעו מביצועה, ולמדיניות הענישה הנוהגת, אני קובע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12-36 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים.

גזירת העונש בתוך המתחם

26. במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה הבאתי בחשבון את הודאתו של הנאשם המגלמת נטילת אחריות מצדו על מעשיו ואשר הביאה לחסכון בזמן שיפוטי יקר. לצד זאת, אציין כי הודאה זו לא ניתנה בפתח ההליך אלא לאחר שהתקיימה ישיבת הוכחות, במהלכה נשמעו מספר עדים. משכך, אין הנאשם זכאי לאותו היקף של הנחה השמור למי שמודה בתחילת ההליך. יחד עם זאת, הודאתו ונטילת האחריות מצדו על מעשיו, גם אם לאחר ישיבת הוכחות, עומדת לזכותו.

27. מנגד עברו הפלילי של הנאשם נזקף לחובתו. מדובר במי שרישומו הפלילי מלמד כי הורשע בשלושה תיקים נפרדים בגין עבירות רכוש. הרשעתו האחרונה הנה בגין שש עבירות גניבה כשגזר הדין ניתן כשנה עובר לביצוע העבירה מושא הדיון בעניינו. לא זו בלבד שמדובר בפרק זמן קצר בין ביצוע העבירות, אלא שאת העבירה דכאן ביצע הנאשם כאשר תלוי ועומד מעל ראשו מאסר מותנה בר הפעלה. עובדה זו חמורה בעיניי ופועלת לחובתו. בהקשר זה של עברו הפלילי של הנאשם, אני רואה להוסיף ולציין כי רצף הרשעותיו מלמד על הסלמת התנהלותו העבריינית. אם תחילה הורשע הנאשם בעבירות גניבה או פריצה לרכב, הנה במקרה דידן הוא הסלים את מעשיו, עלה מדרגה בחומרת העבירות בהן הסתבך והורשע בעבירה של ניסיון לביצוע שוד. עליית מדרגה זו מלמדת כי, למרבה הצער, לא השכיל הנאשם ללמוד את הלקח מהרשעותיו הקודמות ומהעונשים שהוטלו עליו בעבר. מכאן מתחייבת ענישה שתציב בפניו גבול ברור ותעביר לו מסר חד משמעי לפיו התנהלותו העבריינית אינה משתלמת וכרוכה במחיר כבד.

28. בחנתי את תסקיר שירות המבחן ועל אף ההכרה בחומרת הפגיעה, האמפתיה והצער אותם ביטא הנאשם, התרשם שירות המבחן כי ניכר העדר חיבור רגשי ומודעות מספקת לתוצאות התנהגותו האלימה והשפעתה על האחר. מכאן נקבע כי רמת האמפתיה הנה ראשונית. עוד אני רואה להפנות להתרשמות שירות המבחן מקיומה של רמת סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד ופרוגנוזה שיקומית נמוכה וכי גורמי הסיכון עולים על גורמי הסיכוי לשיקום. במצב דברים זה, לא בא שירות המבחן בהמלצה שיקומית לגבי הנאשם.

29. נוכח מקבץ האמור, יש למקם את עונשו של הנאשם קרוב למחצית המתחם שנקבע לגביו.

30. סיכומי של דבר, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

עמוד 9

א. 22 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

בנוסף, אני מורה על הפעלת המאסר המותנה בן 6 חודשים שהוטל על הנאשם בתיק 50719-05-19 בבית משפט השלום בחיפה, באופן מצטבר. בסה"כ ירצה הנאשם 28 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 30.8.2021 ועד 19.12.2021 וכן מיום 28.7.2022 ועד היום.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור משך 3 שנים כל עבירת רכוש מסוג פשע וירשע בגינה.

יש לקוות כי הנאשם ידבק במוטיבציה הטיפולית אותה ביטא מילולית, ויתרגם את דבריו גם למעשים שיובילו לשיקום חייו ופתיחת דף חדש עם שחרורו ממאסר. ככל שיגלה רצון לכך, ישקלו רשויות שב"ס בחיוב את שילובו של הנאשם בהליך טיפולי בין כותלי בית הכלא.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ו כסלו תשפ"ג, 20 דצמבר 2022, במעמד הנוכחים.